

[Sigsgaard.]

har en del negative virkninger ud over dem, jeg har nævnt, som man ikke er tilstrækkelig opmærksom på i debatten. Først og fremmest rammer nedskæringskniven ikke alle befolkningsgrupper lige hårdt. De mere velstillede rammes f. eks. ikke så hårdt af mangelen på sociale institutioner som de dårligere stillede. Har man penge, kan man altid betale sig fra løsningen af de fleste behov på dette område, og behovene er for resten færre for de mere velsituerede. De ubemidlede har ikke disse muligheder; de er henvist til at lide under manglerne. Besparelserne vender altså den tunge ende nedad.

Det samme gælder på trafikområdet. Nedskæring af bevillingerne til f. eks. S-banernes udbygning rammer først og fremmest de svage befolkningsgrupper, der er henvist til kollektiv trafik, altså børn, unge og gamle. Bilisterne generes ikke så meget, i hvert fald ikke direkte og ikke i første omgang.

Det er videre sådan, at man ikke i almindelighed bare kan skære offentlige udgifter væk. Det, der i realiteten sker, er, at de udskydes. S-banerne og de sociale institutioner — for at blive ved disse eksempler — skal jo bygges engang. Vi vælter altså bare nogle af de opgaver, som vi rettelig burde kunne løse, over på fremtiden, som så sandelig vil have nok at bruge pengene til i forvejen. Det skal også huskes, at landets økonomiske udvikling som helhed er stærkt afhængig af de offentlige investeringer. Et dårligt udbygget trafiknet giver for højt omkostningsniveau — og man taler jo her i tinget så meget om omkostningsniveauet — og det hæmmer den økonomiske fremgang i de mindre udviklede landsdele. Mangel på børneinstitutioner hindrer kvindernes indpasning i erhvervslivet og giver for mange tabte arbejdsdage. Utilstrækkelige bevillinger til uddannelsesformål betyder for få teknikere, for få forskere, for vanskeligt omstillelig arbejdskraft til, at den tekniske udvikling kan forløbe med den hastighed, vi ønsker. Kort sagt: nedskæringen af den offentlige aktivitet rammer landets økonomiske udvikling som helhed.

Der tales så meget om rationalisering, og der gøres så lidt ved sagen. Det glemmes alt for ofte, at rationalisering i første omgang koster penge. Der skal investeres i nye maskiner og bedre arbejdsvilkår, før driften

bliver rationel. Et moderne gasværk, for at tage et eksempel, med 20 beskæftigede kan i dag producere mere gas end et gammeldags kulgasværk med 300 ansatte. Det betyder naturligvis meget store driftsbesparelser, men i første omfang er store og belastende investeringer nødvendige. En for ivrigt svunget nedskæringskniv over de offentlige budgetter, hvad enten de er statslige eller kommunale, kan altså forsinke den modernisering af den offentlige drift, som kan give os mere og bedre offentlig service for skattekroneerne.

Til de allerede nævnte ulemper ved besparelserne kommer, at de i den aktuelle situation kan være med til at true beskæftigelsen, som jo er stærkt truet i forvejen. Huskes skal det også, at de offentlige investeringer ofte er langt vigtigere end privat forbrug og private investeringer. Det er paradoksalt, at medens undervisningsministeriet og Grønlandsministeriet hvert skal spare en halv snes millioner kroner på anlægsarbejder — og begge steder skriger manglerne til himlen — lægges der med en offentlig investering op til et privat milliardforbrug i nærmere fremtid til farvefjernsyn, først og fremmest af hensyn til en p. t. betrængt radio- og TV-branche. Man må spørge, om det kan være rimeligt, at højst vigtige samfundsopgaver skal vente til fordel for en ret betydningsløs luksus som farve-TV. Venstresocialisterne vurderer de fremsatte spareforslag på baggrund af de betragtninger, jeg her har fremført. Regeringen skal derfor ikke for de fleste af ændringsforslagene vedkommende regne med nogen større velvilje fra vor side.

Knud Hertling: Når man ser på de nedskæringer, som det grønlandske budget har været udsat for i forbindelse med regeringens sparekur, gennemlever man flere aspekter af følelseslivet. Når man ser på dem ud fra et synspunkt, der kan kaldes lighedsprincippet, altså sammenligner nedskæringerne med, hvad andre ministerier har været udsat for, ånder man lettet op og siger til sig selv: ja, dér har jeg været heldig. Hvis man så betragter nedskæringerne ud fra det synspunkt, at Grønland er et egentligt udviklingsområde inden for det danske rige, ryster man på hovedet og har svært ved at finde en mening med det